

**Lista Odmian Zalecanych
do uprawy w województwie lubelskim w roku
2019**

*Bobowate grubonasienne,
Bobik, Groch siewny, Łubin żółty, Soja*

Opracował:
dr inż. Piotr Pszczółkowski

Bobik - charakterystyka odmian bobiku zalecanych do uprawy na obszarze woj. lubelskiego.

- 1 – Capri
- 2 – Fanfare
- 3 – Fernando

Wstępnie rekomendowana lista odmian zalecanych do uprawy bobiku na obszarze województwa lubelskiego została sporządzona po raz pierwszy dla tego gatunku, na podstawie badań prowadzonych w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego (PDO) w latach 2017-2018, w dwóch punktach doświadczalnych w województwie lubelskim.

Tabela 1. Bobik plon nasion zalecanych odmian (% wzorca).

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do krajowego rejestru / rok włączenia do LOZ	Plon ziarna średnia (2017-2018)	Hodowca
Wzorzec dt/ha			48,0	
<i>niskotaninowe</i>				
1	Fernando	2016/2019	101	Hodowla Roślin Strzelce Grupa IHAR
<i>wysokotaninowe</i>				
1	Capri	2018/2019	110	Saaten-Union Polska Wągrowiec
2	Fanfare	2017/2019	103	Saaten-Union Polska Wągrowiec

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

Tabela 2. Ważniejsze cechy odmian wg Listy Opisowej Odmian (COBORU 2018).

Lp.	Odmiana	Wysokość roślin cm	Wyleganie skala 9°		Masa 1000 nasion g	Zawartość	
			po zakończeniu kwitnienia	przed zbiorem		białka ogólnego % s.m.	włókna surowego % s.m.
1	Fernando	108	7,7	7,6	460	29,8	9,4
2	Capri	111	7,6	7,5	515	28,5	9,4
3	Fanfare	108	7,6	7,7	511	27,7	10,0

Fernando - Odmiana niesamokończąca (tradycyjna), niskotaninowa, przydatna do uprawy na zbiór nasion paszowych. Plon nasion i białka bardzo duży. Termin kwitnienia dość wczesny, dojrzewania średni. Okres kwitnienia dość długi. Wysokość roślin średnia. Wyleganie w fazie końca kwitnienia i przed zbiorem bardzo małe. Podatność na choroby powodowane przez patogeny pochodzenia grzybowego średnia do małej. Równomierność dojrzewania dobra. Skłonność do pęknięcia strąków i osypywania nasion mała. Masa 1000 nasion średnia. Zawartość białka ogólnego w nasionach duża, zawartość włókna surowego dość mała, znikoma zawartość tanin. Zabarwienie okrywy nasiennej jasne. Odpowiednia do uprawy na glebach kompleksów pszennych. Optymalna obsada roślin około 50 szt./m². W dwuletnim cyklu badań na Lubelszczyźnie uzyskała plon nasion w wysokości 101% wzorca.

Capri - Odmiana niesamokończąca, wysokotaninowa, przeznaczona do uprawy na nasiona. Plon nasion bardzo duży, białka bardzo duży. Termin kwitnienia wczesny, dojrzewania dość wczesny. Okres kwitnienia dość krótki. Równomierność dojrzewania dobra. Wysokość roślin średnia. Odporność na wyleganie w fazie końca kwitnienia dość duża i przed zbiorem średnia. Odporność na choroby powodowane przez patogeny pochodzenia grzybowego (czekoladową plamistość i rdzę bobiku) średnia, na askochytozę bobiku średnia do dość małej. Masa 1000 nasion bardzo duża. Zawartość białka ogólnego w nasionach dość mała, zawartość włókna surowego średnia. Odpowiednia do uprawy na glebach kompleksów pszennych. Optymalna obsada roślin około 50 szt./m². W dwuletnim cyklu badań na Lubelszczyźnie uzyskała plon nasion w wysokości 110% wzorca.

Fanfare - Odmiana syntetyczna, niesamokończąca, wysokotaninowa, przeznaczona do uprawy na nasiona. Plon nasion bardzo duży, białka duży. Termin kwitnienia wczesny, dojrzewania dość wczesny. Okres kwitnienia średni. Równomierność dojrzewania dobra. Wysokość roślin średnia. Odporność na wyleganie w fazie końca kwitnienia i przed zbiorem dość duże. Odporność na choroby powodowane przez patogeny pochodzenia grzybowego (czekoladową plamistość i askochytozę bobiku) mała, na rdzę bobiku średnia. Masa 1000 nasion bardzo duża. Zawartość białka ogólnego w nasionach mała, zawartość włókna surowego duża. Odpowiednia do uprawy na glebach kompleksów pszennych. Optymalna obsada roślin około 50 szt./m². W dwuletnim cyklu badań na Lubelszczyźnie uzyskała plon nasion w wysokości 103% wzorca.

Groch siewny - charakterystyka odmian groch siewnego zalecanych do uprawy na obszarze woj. lubelskiego.

- 1 – Arwena
- 2 – Astronaute
- 3 – Batuta
- 2 – Spot
- 3 – Tarchalska
- 4 – Tytus
- 5 – Turnia

Lista odmian zalecanych do uprawy grochu siewnego na obszarze województwa lubelskiego została sporządzona po raz dziewiąty dla tego gatunku, na podstawie badań prowadzonych w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego (PDO) w latach 2016-2018, w trzech punktach doświadczalnych w województwie lubelskim.

Tabela 3. Groch siewny plon nasion zalecanych odmian (% wzorca).

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do krajowego rejestru / rok włączenia do LOZ	Plon ziarna średnia (2016-2018)	Hodowca
Wzorzec dt/ha			<u>41,5</u>	
1	Arwena	2015/2018	103	DANKO Hodowla Roślin Choryń
2	Astronaute *	2017/2019	105	Saaten-Union Polska Wągrowiec
3	Batuta	2009/2012	117	DANKO Hodowla Roślin Choryń
4	Spot *	2017/2019	110	IGP Polska Poznań, ul. Wyspiańskiego 43
5	Tarchalska	2004/2011	104	DANKO Hodowla Roślin Choryń

6	Tytus *	2017/2019	106	DANKO Hodowla Roślin Choryń
7	Turnia	2011/2019	105	Poznańska Hodowla Roślin Tulce

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

*- średnia z lat 2017-2018

Tabela 4. Ważniejsze cechy odmian wg Listy Opisowej Odmian (COBORU 2018).

Lp.	Odmiana	Wysokość roślin cm	Wyleganie skala 9°		Masa 1000 nasion g	Zawartość	
			po zakończeniu kwitnienia	przed zbiorem		białka ogólnego % s.m.	włókna surowego % s.m.
1	Arwena	74	7,7	5,4	228	21,6	6,0
2	Astronaute	80	7,8	5,6	242	21,9	5,9
3	Batuta	85	7,6	5,3	241	22,0	5,9
4	Spot	79	7,4	4,9	245	21,8	6,0
5	Tarchalska	80	7,8	5,5	247	21,3	6,1
6	Tytus	99	7,8	5,6	268	22,3	6,1
7	Turnia	80	7,2	4,1	211	21,7	6,3

Arwena – Odmiana ogólnoużytkowa, wąsolistna, o białych kwiatach, przeznaczona do uprawy na suche nasiona do wykorzystania na paszę i konsumpcję. Plon nasion duży, stabilny w latach badań. Plon białka duży. Termin kwitnienia i dojrzewania średni, okres kwitnienia średni. Rośliny średnie do nieco niższych. Odporności na wyleganie w czasie kwitnienia duża, a przed zbiorem dość duża do średniej. Cechuje się dużą odpornością na wyleganie w czasie kwitnienia. Odporna na choroby. Równomierność dojrzewania średnia. Skłonność do pękania strąków i osypywania nasion bardzo mała. Nasiona barwy żółtej, dość drobne do bardzo drobnych, o średniej do dość małej zawartości białka ogólnego. Zawartość włókna surowego mała. Nasiona dość dobrze rozgotowują się. Odpowiednia do uprawy na glebach kompleksów pszennych. Optymalna obsada roślin ok. 110 szt./m². W trzyletnim cyklu badań na Lubelszczyźnie uzyskała plon nasion w wysokości 103% wzorca. Drugi rok na LOZ dla Lubelszczyzny.

Astronaute - Odmiana ogólnoużytkowa wąsolistna, o białych kwiatach, przeznaczona do uprawy na suche nasiona, do wykorzystania na paszę i konsumpcję. Plon nasion duży do bardzo dużego, plon białka duży. Termin kwitnienia bardzo wczesny, dojrzewania wczesny do bardzo wczesnego, okres kwitnienia krótki do bardzo krótkiego. Równomierność dojrzewania bardzo dobra. Rośliny niskie. Odporność na wyleganie w czasie kwitnienia i przed zbiorem średnia do dużej. Odporność na mączniaka rzekomego średnia do dużej, na fuzaryjne więdnienie, zgorzelową plamistość i mączniaka prawdziwego – średnia. Nasiona żółte, masa 1000 nasion średnia do dużej. Zawartość białka ogólnego i włókna surowego w nasionach mała. Tempo rozgotowywania się nasion średnie do dobrego. Optymalna obsada roślin około 110 szt./m². W dwuletnim cyklu badań na Lubelszczyźnie uzyskała plon nasion w wysokości 105% wzorca. Pierwszy rok na LOZ dla Lubelszczyzny.

Batuta – Odmiana wąsolistna, przydatna do uprawy na zbiór suchych nasion z przeznaczeniem na konsumpcję i na paszę. Plon nasion i białka ogólnego bardzo duży, stabilny w latach badań. Termin kwitnienia i dojrzewania średni do dość późnego, okres kwitnienia średni. Rośliny średniej wysokości cechują się bardzo dobrą sztywnością w czasie kwitnienia i dobrą przed zbiorem. W bardzo małym stopniu podatna na choroby. Rośliny dojrzewają dość równomiernie. Skłonność do pękania strąków i osypywania nasion bardzo mała. Odmiana żółtonasienna, nasiona średniej wielkości o zawartości białka nieco mniejszej od średniej. Odpowiednia do uprawy na glebach

kompleksów pszennych, optymalna obsada roślin ok. 110 szt./m². W trzyletnim cyklu badań na Lubelszczyźnie uzyskała plon nasion w wysokości 117% wzorca, jest to obecnie najwyższej plonująca odmiana w tym gatunku. Siódmy rok na LOZ dla Lubelszczyzny.

Spot - Odmiana ogólnoużytkowa, wąsolistna, o białych kwiatach, przeznaczona do uprawy na suche nasiona, do wykorzystania na paszę i konsumpcję. Plon nasion duży, plon białka średni do dużego. Termin kwitnienia bardzo wczesny, dojrzewania wczesny do bardzo wczesnego, okres kwitnienia średni do krótkiego. Równomierność dojrzewania duża. Rośliny niskie. Odporność na wyleganie w czasie kwitnienia średnia, przed zbiorem mała do średniej. Odporność na fuzaryjne wędnięcie, zgorzelową plamistość, mączniaka prawdziwego i mączniaka rzekomego – średnia. Nasiona żółte, masa 1000 nasion duża. Zawartość białka ogólnego w nasionach mała, włókna surowego mała do średniej. Tempo rozgotowywania się nasion średnie do dobrego. Optymalna obsada roślin około 110 szt./m². W dwuletnim cyklu badań na Lubelszczyźnie uzyskała plon nasion w wysokości 110% wzorca. Pierwszy rok na LOZ dla Lubelszczyzny.

Tarchalska – Odmiana wąsolistna, przydatna do uprawy na zbiór suchych nasion z przeznaczeniem na paszę oraz na cele kulinarne. Termin kwitnienia i dojrzewania średni. Rośliny średnio wysokie. Wyleganie na początku kwitnienia nie występuje, w fazie końca kwitnienia bardzo małe, przed zbiorem małe. Równomierność dojrzewania dość dobra. Skłonność do pęknięcia strąków i osypywania nasion bardzo mała. Plonowanie w odniesieniu do nasion i białka ogólnego duże do bardzo dużego. Zawartość białka ogólnego w nasionach mała. Masa 1000 nasion dość duża. Udział nasion bardzo dużych -duży, bardzo małych- bardzo mały. Odpowiednia do uprawy na glebach kompleksów pszennych, optymalna obsada roślin ok. 120 szt./m². W trzyletnim cyklu badań na Lubelszczyźnie uzyskała plon nasion w wysokości 104 % wzorca.

Tytus - Odmiana ogólnoużytkowa, wąsolistna, o białych kwiatach, przeznaczona do uprawy na suche nasiona, do wykorzystania na paszę i konsumpcję. Plon nasion średni, plon białka średni. Termin kwitnienia bardzo wczesny, dojrzewania wczesny, okres kwitnienia bardzo długi. Równomierność dojrzewania mała. Rośliny średnie do wysokich. Odporność na wyleganie w czasie kwitnienia średnia, przed zbiorem średnia do dużej. Odporność na mączniaka rzekomego duża, na fuzaryjne wędnięcie – średnia do dużej, na zgorzelową plamistość i mączniaka prawdziwego – średnia. Nasiona żółte, masa 1000 nasion bardzo duża. Zawartość białka ogólnego w nasionach mała do średniej, włókna surowego średnia. Tempo rozgotowywania się nasion małe do bardzo małego. Optymalna obsada roślin około 110 szt./m². W dwuletnim cyklu badań na Lubelszczyźnie uzyskała plon nasion w wysokości 106% wzorca. Pierwszy rok na LOZ dla Lubelszczyzny.

Turnia - Odmiana pastewna, nasienna wąsolistna, o barwnych kwiatach. Plon nasion dość duży do dużego, białka średni. Termin kwitnienia wczesny, dojrzewania średni. Okres kwitnienia średni do dość długiego. Rośliny średnio wysokie. Równomierność dojrzewania mała. Wyleganie w fazie początku kwitnienia nie występuje, w końcu kwitnienia małe, przed zbiorem średnie. Podatność na choroby mała. Równomierność dojrzewania roślin dobra. Skłonność do pęknięcia strąków i osypywania nasion bardzo mała. Nasiona drobne. Zawartość białka ogólnego dość mała, włókna surowego dość mała do średniej. Odpowiednia do uprawy na glebach kompleksu żytniego bardzo dobrego. Optymalna obsada roślin około 110 szt./m². W trzyletnim cyklu badań na Lubelszczyźnie uzyskała plon nasion w wysokości 105% wzorca. Pierwszy rok na LOZ dla Lubelszczyzny.

Lubin żółty - charakterystyka odmian bobiku zalecanych do uprawy na obszarze woj. lubelskiego.

2 – Bursztyn

3 – Lord

Lista odmian zalecanych do uprawy łubinu żółtego na obszarze województwa lubelskiego została sporządzona po raz pierwszy dla tego gatunku, na podstawie badań prowadzonych w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego (PDO) w latach 2016-2018, w dwóch punktach doświadczalnych w województwie lubelskim.

Tabela 5. Łubin żółty plon nasion zalecanych odmian (% wzorca).

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do krajowego rejestru / rok włączenia do LOZ	Plon ziarna średnia (2016-2018)	Hodowca
Wzorzec dt/ha			<u>13,5</u>	
1	Baryt	2011/2019	104	Poznańska Hodowla Roślin Tulce
2	Bursztyn	2014/2019	103	Poznańska Hodowla Roślin Tulce
3	Lord	2006/2019	105	Hodowla Roślin Smolice, Grupa IHAR

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

Tabela 6. Ważniejsze cechy odmian wg Listy Opisowej Odmian (COBORU 2018).

Lp.	Odmiana	Wysokość roślin cm	Wyleganie skala 9°		Masa 1000 nasion g	Zawartość	
			po zakończeniu kwitnienia	przed zbiorem		białka ogólnego % s.m.	włókna surowego % s.m.
1	Baryt	63	8,0	7,7	126	43,2	16,2
2	Bursztyn	65	7,9	7,8	129	44,7	16,2
3	Lord	64	7,9	7,8	126	43,3	15,9

Baryt - Odmiana niesamokończąca, przydatna do uprawy na nasiona paszowe, o małej zawartości alkaloidów. Plon nasion i białka bardzo duży, stabilny w latach użytkowania. Termin kwitnienia bardzo wczesny, dojrzewania wczesny do bardzo wczesnego. Okres kwitnienia średni. Rośliny średnio wysokie. Wyleganie w fazie początku kwitnienia nie występuje, w końcu kwitnienia małe, przed zbiorem dość małe. Podatność na choroby mała. Dojrzewa równomiernie. Nasiona średniej wielkości. Duża zawartość białka ogólnego w nasionach, tłuszczu i włókna surowego średnia. Odpowiednia do uprawy na glebach kompleksu żytznego dobrego. Optymalna obsada roślin około 90 szt./m². W trzyletnim cyklu badań na Lubelszczyźnie uzyskała plon nasion w wysokości 104% wzorca.

Bursztyn - Odmiana niesamokończąca, przydatna do uprawy na nasiona paszowe, o małej zawartości alkaloidów. Plon nasion duży, stabilny w latach użytkowania. Plon białka dość duży. Termin kwitnienia roślin i dojrzewania wczesny. Okres kwitnienia średni. Rośliny średnio wysokie. Wyleganie w fazie początku kwitnienia znikome, w końcu kwitnienia małe, przed zbiorem dość małe. Podatność na choroby mała. Dość duża odporność na antraknozę. Rośliny dojrzewają dość

równomiernie. Nasiona średniej wielkości o bardzo dużej zawartości białka ogólnego w nasionach. Średnia zawartość tłuszczu i dość duża włókna surowego. Odpowiednia do uprawy na glebach kompleksu żytniego dobrego. Optymalna obsada roślin około 90 szt./m². W trzyletnim cyklu badań na Lubelszczyźnie uzyskała plon nasion w wysokości 103% wzorca.

Lord - Odmiana niesamokończąca (tradycyjna), przydatna do uprawy na nasiona przeznaczone na cele paszowe. Termin zakwitania bardzo wczesny, dojrzewanie wczesne do bardzo wczesnego. Długość fazy kwitnienia średnia. Termin tworzenia pędu głównego średni do późnego. Rośliny średnio wysokie. Wyleganie w początku fazy kwitnienia nie występuje, w fazie końca kwitnienia bardzo małe do małego, a przed zbiorem jest małe. W warunkach sprzyjających wystąpieniu chorób wykazuje małą podatność na porażenie grzybami z rodzaju Fusarium. Dojrzewa bardzo równomiernie, udział roślin zielonych przed zbiorem bardzo mały. Plenność średnia w odniesieniu do nasion, nieco plenniejsza w plonie białka. Zawartość białka ogólnego w nasionach duża do bardzo dużej, alkaloidów mała. Nasiona jasne z czarną ornamentacją zawierają śladową ilość graminy. Masa 1000 nasion mała. Odpowiednia do uprawy na glebach kompleksu żytniego dobrego. W trzyletnim cyklu badań na Lubelszczyźnie uzyskała plon nasion w wysokości 105% wzorca.

Soja - charakterystyka odmian soi zalecanych do uprawy na obszarze woj. lubelskiego.

- 1 – Abelina
- 2 – Sirelia
- 3 – GL Melanie
- 4 – Brunensis
- 5 – Kofu
- 6 – Naya

Lista odmian zalecanych do uprawy soi na obszarze województwa lubelskiego została sporządzona po raz pierwszy dla tego gatunku, na podstawie badań prowadzonych w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego (PDO) w latach 2016-2018, w trzech punktach doświadczalnych w województwie lubelskim.

Tabela 7. Soja plon nasion zalecanych odmian (% wzorca).

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do krajowego rejestru / rok włączenia do LOZ	Plon ziarna średnia (2016-2018)	Hodowca
Wzorzec dt/ha			<u>32,3</u>	
<i>odmiany średnio wczesne</i>				
1	Abelina	2016/2019	108	Saatbau Polska, Środa Śląska
2	Sirelia	**CCA/2019	109	
<i>odmiany późne</i>				
3	GL Melanie *	2017/2019	110	IGP Polska Poznań, ul. Wyspiańskiego 43
4	Brunensis *	CCA/2019	115	
<i>odmiany bardzo późne</i>				
5	Kofu	CCA/2019	120	
6	Naya	CCA/2019	113	

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

*- średnia z lat 2017-2018

** CCA – odmiana ze Wspólnotowego Katalogu Odmian Roślin Rolniczych

Tabela 8. Ważniejsze cechy odmian wg Listy Opisowej Odmian (COBORU 2018).

Lp.	Odmiana	Wysokość		Wyleganie skala 9°		Masa 1000 nasion	Zawartość	
		Roślin	Osadzenia najniższych strąków	po zakończeniu kwitnienia	przed zbiorem		białka ogólnego	tłuszczu surowego
						cm		
1	Abelina	90	11,6	8,1	8,0	171	36,9	24,4
2	GL Melanie	81	11,6	8,4	8,3	181	38,6	22,7

Abelina - Odmiana średnio wczesna. Plon nasion i białka duży, stabilny w latach badań. Termin kwitnienia roślin średni, okres kwitnienia długi. Początek dojrzewania i dojrzałość techniczna średnio wczesna. Rośliny wysokie, najniższe strąki osadzone dość wysoko. Wyleganie w fazie początku kwitnienia nie występuje, w końcu kwitnienia bardzo małe, przed zbiorem dość małe. Odporność na bakteryjną ospowatość powyżej średniej. Dojrzewanie równomierne. Skłonność do pęknięcia strąków dość mała. Masa 1000 nasion średnia. Zawartość białka ogólnego w nasionach średnia, tłuszczu surowego bardzo duża, włókna surowego dość mała. Odpowiednia do uprawy na glebach kompleksów pszennych i żyt-niego bardzo dobrego. Optymalna obsada roślin około 70-80 szt./m². W trzyletnim cyklu badań na Lubelszczyźnie uzyskała plon nasion w wysokości 108% wzorca.

Sirelia - odmiana ze Wspólnotowego Katalogu Odmian Roślin Rolniczych (CCA). W trzyletnim cyklu badań na Lubelszczyźnie uzyskała plon nasion w wysokości 109% wzorca.

GL Melanie - Odmiana późna. Plon nasion duży, plon białka bardzo duży. Termin kwitnienia roślin i okres kwitnienia średni. Termin osiągnięcia dojrzałości technicznej i żniwnej późny. Rośliny średniej wysokości. Osadzenie najniższych strąków średnie. Odporność na wyleganie w końcu kwitnienia i przed zbiorem dość duża. Odporność na bakteryjną ospowatość i na zgorzelową plamistość średnia. Równomierność dojrzewania średnia. Odporność na pękanie strąków średnia. Masa 1000 nasion średnia. Zawartość w nasionach białka ogólnego duża, tłuszczu surowego i włókna surowego średnia do małej. Optymalna obsada roślin około 70-80 szt./m². W dwuletnim cyklu badań na Lubelszczyźnie uzyskała plon nasion w wysokości 110% wzorca.

Brunensis - odmiana ze Wspólnotowego Katalogu Odmian Roślin Rolniczych (CCA). W dwuletnim cyklu badań na Lubelszczyźnie uzyskała plon nasion w wysokości 115% wzorca.

Kofu - odmiana ze Wspólnotowego Katalogu Odmian Roślin Rolniczych (CCA). W trzyletnim cyklu badań na Lubelszczyźnie uzyskała plon nasion w wysokości 120% wzorca.

Naya - odmiana ze Wspólnotowego Katalogu Odmian Roślin Rolniczych (CCA). W trzyletnim cyklu badań na Lubelszczyźnie uzyskała plon nasion w wysokości 113% wzorca.